

ROMANIA LITERARA.

№ 30.

Assi.

6 August, 1855.

ECONOMIE POLITIKЪ.

(срмаре)

Szvt Лздовик ал XIV липса банлор индеамнъ пе Colbert а рѣдика фабрици, ши дакъ Louis-Blanc пролзне дѣпъ револзѣдѣа дѣн Феврзарѣе 1848 рѣдикареа де ателиѣ наѣионале, апоѣ идеѣа нѣѣиичѣ ноѣе, ниѣиѣ ферѣичѣтъ. Тоатъ деосевѣреа ѣн-тре фабриѣле лѣѣ Colbert, ши ателиѣле наѣионале але лѣѣ Louis-Blanc, констъ ѣн аѣеа къ фабриѣле лѣѣ Colbert, требѣѣаѣ съ прокъре статълѣѣ банѣ, ши ѣаръши банѣ сѣре пѣртареа ресвелелор пѣстиѣоаре. Louis-Blanc претиндеа дѣн контра ка ателиѣле наѣионале съ прокъре лѣкръторѣлор мѣлѣоаѣе де есѣстенѣѣ, съ ле а-сѣрѣе „un droit au travail“. Ѣн Инглѣтера статъла нѣ авсоарѣе ѣндивѣдъл; ши кѣар пѣпъ ас-тѣѣѣ, пѣтем обсерѣа къ принѣипъл формалист ѣомап, ка принѣип ал аѣторѣѣѣѣ, домнеунте ѣн партеа де сѣд а Инглѣтерѣѣ; ѣн време ѣе Saksonѣи ши принѣипъл лор де либертате ѣн-дѣвѣдълъ пѣдомнѣскѣ ѣн норѣдъл еѣ ши ѣн Skoѣдѣа. — Sosѣнд Protestantismъл, адекъ рѣ-дикареа бѣсерѣѣлор наѣионале ѣн оѣнѣере къ Katolicismъл, паса Ѣерманъ симѣѣи кѣлнтѣтъ векеа са крѣдинѣѣ. Ѣн Инглѣтера Protestantismъл дѣпъ о лѣнтъ пе ѣмпѣкатъ къ Katolicismъл, зѣкѣндѣши ка ероѣ дѣн Омер „ѣемъ,

орѣ те ѣаѣ“ пѣдомнѣ; ѣн Франѣа Protestantismъл електрѣзатъ поблеѣа федералистъ. Фамѣлѣѣ стрѣлѣѣѣте, рѣпѣшиѣѣ кѣар а кѣѣерѣиторѣлор Франѣѣ кѣамъ сѣѣѣ steagърѣ пе оаменѣѣ лор. Ноѣа крѣдинѣѣ ѣнфлакъръ мѣлте ѣнѣмѣ; пѣне ѣн мѣшкаре мѣлѣоане де браѣе. Ши fanatismъл проѣвокънд рѣлѣкрареа сѣпѣероасъ а гѣвернълѣѣ, се потолѣште ла гласъл наѣионалѣ-тѣѣѣ. Statъл аѣ fost ѣдеѣалъл а векеѣ Rome. Наѣѣа este ѣдеѣалъл ши ѣдолъл попорълѣѣ Франѣѣѣ. Пе пѣмѣнтъл наѣионалѣѣѣѣ ѣнѣ даѣ мѣ-на дѣверселе партиѣѣ, ши лѣнта ѣеа маѣ ѣн-ѣѣоръѣоаре, зп ресвел ѣѣѣл пѣстиѣтор се сѣър-шѣште прѣн сѣнѣнѣреа кѣтръ пѣртъторѣѣл statълѣѣ абсолат. Ѣн Инглѣтера денъртасеръ Edъар-зѣѣ знѣле дрѣнтърѣ апъѣѣоаре а ле феодалѣ-тѣѣѣѣ ши аѣеаѣта къ аѣѣстариѣл оръшенѣлор. Но-влеѣа дѣпъ перѣереа аѣелор дрѣтърѣ маѣ мѣлѣ odioase декъѣѣ фолосѣоаре нѣ се ѣнѣеркъ а ле маѣ кѣѣерѣ; ѣѣ дѣн контра, гѣѣѣ потрѣѣѣт мѣсѣѣ sale, конформ деннѣѣѣѣѣ sale, съ аѣере ли-бертѣѣѣле попорълѣѣ, фъръ ка съ сѣарме тропъ-нъл реѣеск. Паръѣа проѣдъсъ поблеѣѣѣ прѣн штерѣереа ѣобъѣѣѣѣ (villanage) фѣ рѣспѣлѣѣ-тѣ прѣн ѣнтѣѣѣереа месерѣѣлор ши сборъл ко-мерѣѣлѣѣ, прѣн дескѣѣереа а ноѣе мѣѣѣ де ѣнѣере а проѣдъѣтелор sale. Енрѣк ал VIII, а-къноскъ Protestantismъл ка рѣлѣѣѣе а statълѣѣѣ британѣѣск. — Ел фѣкъ аѣеаѣта дѣн skon де аѣѣ

întinde sfera psterеi sale sşverane. În кон-тра знеi aseminea încеркърi Пъританиi рѣди-каръ армеле. Ачештi Пъритани нş se adşna-серъ sşbt steарърi спре а кърчерi пстереа ста-тълѣi, шi а лша гърверпъmintъl îн тълъ (ачеiа чеi резълтатъl, тенденца îтърор револуцилор Французе) дар спре скоп де а'шi асiгъра ли-бертатеа активiтѣеi, а гъндиреi, а крединѣеi шi а адоърреi лѣi Дзеѣ; либертатеа де а'шi респънди идеiле prin пстереа конвiнѣреi, iar нş prin дiктатъръ. Фiînd îнсе къ îн ачел се-кол ал 17^{те}, крѣмеа îн Инглiтера пъзъiа лш здровiреа îndenденѣеi четърденилор, шi а ли-бертърдилор федералисте, шi спре ачел скоп конърра къ Suania шi Франца îн протiва на-циеi, апоi, партида фанатикъ шi релициозъ а Пъританилор проклатъ либертатеа абсолътъ а îн-дивидълѣi. Фiе каре îшi есуликъ библиа дърпъ мiнтеа са. Пъританиi колонисазъ Америка, шi аштерп базеле сşпервеi репъблiче а флзвилѣi Мисисипи. Резълтателе лштелор секълълѣi ал 16^{те}, шi ал 17^{те}, фş îн Франца сърмареа повле-ѣеi феодале, ршина националъ, моралъ шi ма-териалъ. Резълтатъl ачестор лште îн Инглi-тера фş îмормiнтареа принципълѣi асторитърѣеi шi рѣдикареа Инглiтереi лш о пстере маритi-мъ, че о аре пълъ астърzi. Аколо „l'état c'est moi" îн тризмъртор, шi societatea se bate îн тръ-сърzi де моарте лш ницоареле лѣi. Аiче Stærziî, îнкарнареа абсолътiзмълѣi политикъ dispar: знъл, Карол I, îшi пiерде виада, шi алтъl, Карол ал II^{те}, îшi пiерде тронъl; iar societatea тризм-фъ, аштерпъндъ'шi базеле ферiчiреi виитоаре. Фiînd îнсе къ îндивидълитатеа нş поате перi sşbt ницi зн desnotism, де ачеiа videm към Jansenismъl, Енциклопедештi адiтъ îн контра асторитърziî îн политикъ шi îн крединѣъ. Ршина финансиаръ îн Франца шi ресвелъl де înden-денѣъ Американъ, хотъръште де соарта Бър-бонилор шi федерализмъl се îнкорпореазъ îн Цирондъ. Îар репъблiка Французъ конформ къ

sşbstanца попорълѣi Француз сърмънд дърхъl федералист ал Цирондѣi, крѣязъ знитатеа шi sş-веренитатеа националъ, продърче не Robespierre шi îн зртъ не Napoléon I. Din секолъл ал 17^{те}, нş маi videm ницi о desnotie îн Инглiтера. Ка-мера конърилор кърчереште îнфълннга са prin акордареа дърилор, шi о пърстреазъ пълъ ас-търzi prin челе треi дрентърi конституционале: а) votarea дърилор, б) votarea милициеi, в) ръръндереа министералъ; апоi либертатеа де а тiпърi, невъръмареа лъркiнѣеi, либера чiр-къларе а стръинилор. Окърмърiреа Инглiтереi се опереазъ шi пълъ астърzi prin крѣмеа ере-дитаръ, симбол ал знитърѣеi национале; prin камера Лорзилор, элемент консерватiв; prin камера конърилор, элемент мишкъртор, лшми-нат prin жърнале шi (meeting).

Îнкъ зн резълтат а ачелор доѣе принципе че гървернеазъ statspile шi каре политичеште лш пшмiт: асторитатеа шi либертатеа; еконо-мичеште: мърнка комедатъ де stat, шi акти-витатеа îндивидълъ; спiритуаличеште: крединга шi черчетареа. Ачел резълтат е лшнта мемо-равилъ а Инглiтереi îн контра Франциеi. Îн Ин-глiтера векiа повлеѣъ îнтемеiетъ не proprie-татеа феодалъ (адекъ proprietatea îvesti-тър де фъркциi пълiче) лепърънд дрiтърi ес-кързiве шi фоллоаше ефетере îшi консервъ позiция социалъ, шi îшi меритъ îн tot деазна ресуектъl шi аморiъл попорълѣi prin апър-реа либертърѣеi лѣi îн контра îнчеркърилор де тiранie а рецилор; prin повiлiле sale senti-mente, рѣдикъндъше neste преърдеѣеле де кастъ; prin силнѣеле sale ашi къртига о îнвъръзъръ теоретикъ; prin дескiдереа шiрърилор sale îте-лиѣенцилор дисълiте din попор. Îн Франца, ве-кеа повлеѣъ феодалъ шi кърчеритоаре, рѣдикъ-ндъше лш кастъ prin слъръчiвнеа Каролинцилор, сърмъмънд statъl îн баронii, апърънд не оръ-шенi шi не класа кърмiанъ, фş сърърматъ шi îмормiнтатъ де Richelieu шi Лшдовiк ал XIV;

trinelor поѣе а лимбеі къ фіреа дѣхлѣі, къ невоіеле, ші къ обічеізірле неамѣлѣі; кѣм зічеа D... B. не кѣмпѣл лібертѣдеі де ла Блај де сълніка легѣтѣрѣ а Ардеалѣлѣі къ цеара Шугреаскъ, къ Шугрѣіі: пѣнеаѣ ла кале де Ромѣніі фѣръ Ромѣніі, ам пѣтеа съ зічем ші ноі къ граматіаніі аѣ пѣс ла кале лимба фѣръ а інтреба не лимбѣ. Шн дѣкрѣ не kontestat къ лимбеле се префакѣ, дар се префакѣ еле сінгѣре къ інтревіндареа зілнікъ, къ спорѣл ідеілор ші невоіле чівілізаціеі; інсе префѣкътѣра адѣсъ де ані ші де требзіндѣ, тѣсѣратѣ не ноіта аплекѣрілор ші а паравѣрілор неамѣрілор е несімцітѣ ла азѣ ші ла відепе. Тѣлѣзраре ін лимбі кѣм аѣ fost революціа ноастрѣ, пікъ ін вѣлтѣ. дар нѣ пікъ пѣлѣ а нѣ адѣче конѣзіе ін ідеі, дефѣрпаре ін кондеі, какофоніе, ші ставілтѣ ін інспіраціе. Кѣнд революціі де ачесте пѣпѣстѣіескъ неамѣріле, саѣ неамѣріле піер, саѣ оаменіі де пѣздекатѣ віпѣ дін котрова ші се онѣнѣ нотонѣлѣі стрікѣторіѣ.

Прівеала знеі полемікъ апрікъ, че аѣ пікат інтр'о інциосіре де ідеі ші де кѣвінте неіертате, не-аѣ fost інтрепѣт шірѣл ідееі ноастре історіче, съ о зрѣтѣм де аіче інainte дѣлѣ кѣм фантеле ші відепеа Ромѣнілор не-аѣ аргѣтато ін кѣмѣл Блајѣлѣі, а Філаретѣлѣі, пе шесѣріле Тісеі ші пе малѣріле Прѣтѣлѣі.

Шн дѣкрѣ довіденте полеміка, къ тоці Ромѣніі нѣ сінт поліціі ші чіопліціі ка Атеніеніі, дар къ аѣ мѣлт дін фіреа Беодіанілор; маі довіденте полеміка інкъ, къ педанціі сінт ісдї, ші індеосебі къ о самѣ де інвѣцаці а Ардеалѣлѣі апѣръ лимба нѣскѣтѣ дін сістеме ка лимба Арделенеаскъ. Поате съ фіе Арделенеаскъ дар нѣ este Ромѣнеаскъ, чісдеката дреапѣтѣ нѣ не індеампѣ а скріе францѣзенте ші нічі зн Молдовап нѣ аѣ проповедѣт ачеста; Молдовеніі зікѣ къ предічіле політіче де пе кѣмпѣл Блајѣлѣі де ла 1848 с'аѣ цінѣт інтр'о

лімбѣ некѣноскѣтѣ челоp патрѣ-зечі де мії де Ромѣніі адѣнаціі, ші къ ачеа адѣнаре фѣръ Іанке, фѣръ Бѣтеанѣ ші фѣръ алці фічіорі аеміне че нѣ ворѣеа дѣнре граматічіле ші лексікоанеле Блајѣлѣі, ар фі fost о mare місіфікаціе. Фачем кіемаре ла мѣртѣсісіреа челоp че аѣ fost фацѣ, іар дакъ мѣртѣсісіреа ар пѣтеа ліпсі, не індрепѣтѣм ла газетеле дін ачеа епокъ ші ла протоколѣл адѣнѣреі дін Маі 1848. — Sіntem конвінші къ інсѣші інвѣцаціі Ардеалѣлѣі сінт астѣзі сіміціі де подѣріле ші конѣзіа продѣсъ; сѣмцім ачеста ла модераціа темейрілор а критічілор дін „N. 22, 23, дін чоаіа пентрѣ мінте,“ знде кѣноскъ къ сістемеле аѣ інтрекѣт хотарѣл дѣкрѣрілор ертате, нѣ вом рѣдіка че este греміт ін апреціаціа Длѣі Б. С. десне есторіі францѣзіі ші лимба францѣзеаскъ ворбітѣ ін Паріс, де ші се паре чісдат къ Ешѣл ші Блајѣлѣі съ діскѣте ачесте обіекте кѣнд е ворѣба де Ромѣніе; інсе дакъ ін Франціа ексістѣ академіа, ші академіа фолосітоаре, ачеста віне пентрѣ къ ін Франціа нѣ сінт, нічі аѣ fost мії де сістеме ші де школі, мії де граматічі, лексікоане ші опере, дѣпѣ ачеле шкоале ші сістеме фелзрпте ін консексінде. Аре Франціа академіе, пентрѣ къ Франціа ін време аѣ інлѣтспат педанціі, пентрѣ къ граматіка с'аѣ мѣрцініт а да нѣмаі регѣле організѣтоаре а граіѣлѣі знеі лимбе че се ворбіа ші се ворѣенте, іар нѣ кодѣл знеі лимбі інкіпсіте. Нѣ este дрепѣт че зіче фрателе Г. С. де франціі Молдовеніі, къ нѣ пріченѣ, къ лимба се скімѣтъ къ време. Молдовеніі аѣ нѣс скімѣареа ка зн аксіом де челе че нѣ аѣ невоіе де демонстраре; не паре рѣѣ де ал індрепѣта ла N. дін Ромѣніа літерарѣ; дар акѣм зічем къ де се скімѣтъ лимбеле, граматіка інсе нѣ критіка дін N. 23 а ф. п. м. се окѣпѣ мѣлт де алтерацііле ші пропѣнціацііле провинцілор; ші аіче не паре рѣѣ де індѣлѣсѣл критікѣлѣі

къ провинциалізме нѣ сѣнт лімба, дар кѣнд оаменї дїн осебітеле провиндії ка хронїкарії, Клеїн, кърділе бісерїченї шї маї тързіѣ Шїнкї с'аѣ тълмъчїт тот їнтр'єн фелѣ, фъръ а нїка їн хїере, фъръ а тълка шапъ шї фъръ ашї пїерде пшенеа etc. sїntem sїлідї а кpede къ este о лімба. Ам кpede кїар їнтр'о граматїкъ, че с'ар фаче не докзментеле че авем, дар нѣ не докзменте че не їнкїнїзм къ ам авѣт. Граматїка че се комплїкеазъ, шї пентрѣ а ворбї маї дрент, каре порнеште де ла фїлологїе нѣ дѣ екстрасъла лімбаї вїї, че продъче теорїї їнценїоасе кѣте одаѣ, дар тот деазна їмпочїшътоаре реалїтѣї. — Ромѣнїї аѣ dat преа mare їнсшїре фїлологїеї, с'аѣ маї бїне кѣвїнтологїеї, каре е о шїїнѣ де анїкар, шї аѣ рѣдїкаѣ'о пълъ че аѣ фъркѣт дїн ea temelїа знеї лімбаї; дар нїчї академїа Франгезъ нїчї граматїчїле Франгезешї нѣ порнекѣ де ла фїлологїе. Лексїконъла аѣ їнскрїс кѣвїнтеле векї с'аѣ поѣе орї де че ба шїїнъ, їнтродъсе де практикъ, де аместекареа дїалектърїлор. провинціале шї стрѣїне, де їнспїраціїле шї талантл скрїиторїлор. Грамерїанї порнїнд де ла реалїате аѣ кѣлес шї statopнїчїт регъле органїче а цѣсетъреї, сїнгѣра мїсїе шї даторїе а граматїчїеї. Кѣнд практика леапѣдъ зп кѣвїнт, академїа се мѣлцемеште а їнсемна поїма шї етїмологїа лѣї шї а спѣне: кѣвїнт векїѣ че нѣ се маї їнтресїнѣазъ; кѣнд практика аѣ фъркѣт зп кѣвїнт, с'аѣ аѣ їмпрѣмстат зївл, академїа їл їнрегїстръ їаръшї кѣ поїма шї етїмологїа са. Подемїка їнсе, кѣт нѣ ва адїзїнѣ їн некѣвїнѣдъ, нѣ поате фї нефолосїтоаре, шї не-а дештенѣа їнтр'о зї кралеа адевърѣатъ, прекзѣм фрації Арделенї кѣрора ле кѣноаштем мѣлѣ шїїнѣдъ латїнеаскъ, сїнт грешїдї їн апречїаціа лор десупе азторїї шї лімба франгезъ, асемїнеа ле este грешїѣ пропѣнепера десупе D. Елїаде ка кап де шкоалъ їн Молдова. Молдова е о деаръ рече, зп-

de entssiasmъл, фїе полїтїк, фїе лїтерар нѣ прїнде їн клїнеалъ; нїчї теорїїле їталїене шї романтиче а вестїлѣлї революціонар, нїчї сїстемеле арделене нѣ аѣ прїнс рѣдѣчїнъ. Чеї дїн рарї шї респестабїлї Молдовенї че с'аѣ їнчеркат їн невіновате ф о р м е, аѣ авѣт пѣдїнї їмїтаторї, ремѣндъле лѣзда нѣмаї, къ аѣ dat семпъл мїшкърїеї їнтелектуале, шї дѣндъшї лѣздъ маї mare їнкъ, нѣ кѣ сїстеме граматїкале дар кѣ черчетърї їсторїче, кѣ черкърї де poesie шї алте асемїнеа, че аѣ адїцат пѣблїкаціїле шї скрїїрїле Молдовенешї де не ла 1840. Дар шї апречїаціа критїкѣлї десупе Ромѣнїзмъл прїндїпатърїлор е грешїѣ; Ромѣнїзмъл пълъ їн веакъл ал XVI ера нѣмаї їн колѣ шї statърїле Ромѣне се мїшкаѣ їн потїреа Славонїзмълї, каре ам маї зїсо одаѣ, ера чївїлїсаціа преponderанѣ. Славонїзмъл ера Дѣнѣрїеї че аѣ fost апѣсълї Latinїзмъл; Арделенїї не авѣнд фїїнѣдъ легалъ, нѣ авеаѣ невоїе де а се цїїнеа де tradїціа полїтїкѣ а времеї; дар дакъ архїва офїціалъ шї бісерїка аѣ fost славонъ ла ної, сѣ нѣ зїтѣм къ релациїле дрегъторїїлор кѣ лѣкзїторїї аѣ fost ромѣнешї, кѣ кърділе domнешї кѣтръ дрегъторї ераѣ ромѣнешї, кѣ трансакціїле скрїсе шї цїздекѣціїле се фърчеаѣ ромѣнеште; шї дакъ їн Арdeal este колекціа де доѣе сѣте дїплеме тоате славоне, їн Молдова авем сѣте де мїї де записе, черчетърї, тїлѣрї де пропїетате шї хотарнїче орїпїнале ромѣнешї. Ераѣ аша де Ромѣнї, къ тоате хрїсоавеле сѣнѣ: Ѓнаїнтеа поаштръ шї а воїерїлор поштрї Молдовенешї. Тълмъчїрїле срїчїлор, словозїте одаѣ кѣ актърїле офїціале славоне, сїнт їнкъ довезї а Ромѣнїеї шї тїлѣрї а лімбаї.

Stadia Ѓсторїеї нѣ este нѣмаї їн кърцї тїпърїте; картеа вїе а понорѣлї, адїкъ пѣравзрїле, обїчїєсрїле пѣвлїче шї прївѣте, портл, мѣзїка шї лімба не ва да поате солѣціа че о кѣзїтѣм, солѣціе че о сѣмѣїм кѣ тоцї

învățați și ne învățați și care knii o vâ-
nează ne pămîntări străine; și îndelungat poa-
te orbirea sistemelor și întînce mîntea vîi
neam.

Este în obiceiul criticiilor, че simtă pămînt-
tă îndîndăse sînt gresataa vîor siste-
me a sîri din vî obiect în altă, și de a
pune în cassă ефект. Аша și D. F. C. de la
gramatikъ ащ sîrit la фръмсециле стилълі,
de la Блажъ la Atena și la Roma; și de la
фръмсециле стилълі la класичи лъмеі, de la
класичи лъмеі la кънтициле повларе... D. F.
C. și toate шкоалеле noastre trebzie сь зр-
mezь токмаі din контра... сь porneaskъ de la
кънтициле че ле хлеште, ка сь ацънгъ la кла-
сичи. Пин къте фазри și прифачере ащ trekьt
toate лимбеле пълъ la класичи!.. Nъmaі поі
am авт pretenții de a ne face класичи пълъ
a не ічнене, de ачеіа sъntem легаці în феліс-
рите sisteme care ащ префъкьт тоатъ Ромънія,
іntр'о аренъ de педанці. Фіе care фазъ іn
esistența лимбелор ащ авт о епокъ de мъ-
pipe, ащ prodъs о оперъ че ащ determinat фа-
за зрмътоаре; dar пропъшіреле не ащ venit
кь sistemеле; не sistemеле ащ іnфіет ne *En-
nius Rusticus*; не sistemеле ащ іnфіет ne *Ho-
ratius*. Класичи se кіемъ класичи, pentръ кь ре-
zъmъ іn еі кь талантъ сащ кь ценіа чівілі-
сація și калітциле веакълі лор. Dar нъmaі
prin gramatikъ не се факъ класичи, Vaugelas,
не е нъмерат іntре класичи францъземті, și
не авем пъдејде кь Ромънія вїтоаре ва пъ-
tea пне іn ръндъл класичилор граматіані de
астъзі. Sіnt аstorі, care ащ skpіs дъпъ toate
регълеле граматікале și не sіnt класичи; sіnt
адці plіnі de грешълі anti-граматікале, dar
sіnt класичи, pentръ че?.. Чеа іntъі nevoіe
a omълі este, a іncълече și a фі іncълес.
Кът de класік ар фі vî om ne іncълес, мън-
ка лѣ е netреbnікъ și кьноаштем мълте
опере de asemіnea іn віата Ромъніе.

Фачедіне о gramatikъ a лимбеі дъпъ лим-
ба не че ар trebъi сь авем, dar дъпъ лим-
ба че авем, și лъсаціне сь ічненем de la
ічненъt, лъсаціне сь не ргъm лѣ Dъmне-
zeъ; iar не лѣ Dominъs Zeъs, care este
vî Domn пгъm, лъсаціне сь лъкръm іn voіa
sa лимбъшоара asta тьрчїтъ, гречїтъ, знгърі-
тъ, славонїтъ și че а маі фі, че о іncълече-
нем тоці, și vom ацїзнече și поі de кънд іn
кънд а наште къте vî клъсікїшор. Ноі Мол-
dovenїі din потрївъ съmцїm, кь mare авъіе,
іnspїраціе și лимбістикъ este іn кънтичеле des-
prezъite іn Ardeal, și кь еле și voіa кри-
тікълі vom зрma іnainte черчетъріле petро-
спектїве. Шї Omer ащ fost оръ, și граматіа-
нїі de не времеа лѣ л'ащ хълїт de барбар și
не класік, кь пърере de ръъ vїdem ne Ar-
delenї маі мълт dedаці літереі лъкрърілор,
dekъt дъхълі, мълт еръдііе moартъ, dar нїчї
къm snїpїтъл філософїк а лъкрърілор.

(ва зрma)

A, P.

MANOIL.

(зрmare)

„Pentръ че te пълнїі de mine? къm а пъ-
тът съці треакъ prin мїnte кь о сь'мї плакъ
Manoil! am маі vъn гъst trebъi se штіі.. Ma-
noil! vî om care не штіе а фаче dekъt вер-
сърї, și care не аре алта dekъt поезіа! ка-
ре не este de потрїва mea, нїчї дъпъ рапор-
тъл повлімеі, нїчї дъпъ рапортъл богъдіеі...
Eшті копїл!.. ш'апоі ел о сь плече... че do-
вадъ poate фі маі vъпъ іmprotїва вълъелї-
лор тале.“

— Ласъ'мї вїлетъл ачеста.

— Іа'л іmї зісъ фечїоръл

— Ах, Мъріоарт!.. sokotaїm кь ешті о
koketъ; dar ешті о іnfамъ.

7. Işnie.

— Mi-ai fost dat parola să plecî, îmi zisă Mărioara.

Mărioar! îi ziseiș, kă m'na asta nă pot skrie. Voiș să însemnez r'fele че am dat la sp'lat'ar'... skrie, dr'g'șoara mea!

Еа л'ш pana mi х'ртia mi skrisă челе че îi diktaiș. Д'шп че'ї m'л'д'мiiș л'aiș talisman'а ачеста, mi'а askuseiș în cin, ка с' черчetez în зр'мъ, дак' skrisoarea seam'нъ кă а билет'л'и.

— Аша дар о с'з плеч'ї? м' ма'ї întrebă Mărioara...

— Voiș плака, др'г'л'иц'... dar pentră че вре'ї с'з м' gonesti аша к'р'нд?... Еї, Mărioar, Mărioar! шiiș е' de че воеш'ї т'з с'з плек...

Еа рош'ї mi zisă: nă aveai trebzîncă s' m'ї о сп'ї к'ч'ї ц'ї-am spus е'.

— Nă askende sim'imente adev'rate s'ză vorbe m'g'aitoare mi ф'ц'ар'иче...

— Че вре'ї с'з zic'ї? nă te înц'л'ег, Manoile! че вра с'з zik' skimbarea asta penede!

— Skimbarea astă penede! at' k'vînt, e penede... dar че ф'аче timp'л? о оар'ь, о мин'ст'ь, pot ф'аче ма'ї m'л'т дек'т зп секол... дак' вреодат'ь л'zmea s'ар здров'ї, зп min'xt, о сек'нд'ь, ар ф'ї dest'л pentră ачеста: е' sînt о m'k'ь atom'ь. Pentră че те m'ier'ї к'ь m'am skimb'at at'zta de k'p'nd? nă m' înц'л'ец'ї, m'ї-ai zis. Ask'л'т, Mărioar! ц'ї voiș vorb'ї кă demnitate mi кă respект, mi nă pentră к'ь мер'иц'ї, dar pentră к'ь nă mi se k'v'ine mie а vorb'ї nič'ї odat'ь... а vorb'ї кă niște ast'fel'ї... Т'з, Mărioar, ізвед'ї пе ал'т'л; nă те m'xstră pentră ачеста; nič'ї nă voiș с'з'ц'ї vorbesk ка зп пречентор... dar те m'xstră pentră к'ь m'а'ї ам'ц'ит! дак' nă m' ізбеа'ї, дак' ал'т'л ера în inima ta, pentră че nă m'а'ї р'ш'nis? At'znc'ї, stima mea ар ф'ї kresk'at pentră tine... ак'zma sim'ц' n'zma'ї зп desp'ег а-

dîns!.. nă ц'ї-am ф'к'к'at nič'ї odat'ь nič'ї зп р'з'ь, pentră че с'з воеш'ї nenorocirea mea? pentră че с'з m' înшел'ї? nă eram fericit poate înainte de а te ізб'ї? dar kpedeam în fericit'pe; kpedeam în sinceritatea oamenilor mi în s'fîngenia z'nx'ї k'k'înt dat... ast'z'ц'ї m'ї-ai р'р'nit kpeding'а ачеста! Ер'ї, inima' m'ї ера înк'ь т'л'п'р'ь, ast'z'ї, зп б'т'р'ен de о s'xt' de an'ї nă ар voi с'з' m' skimbe inima кă mine! k'nd te-am v'z'xt pentră înt'zta оар'ь, kpedeam к'ь înt'л'nesk зп înц'ер, înк'z'nc'їz'rat de аереала т'з'т'рор кал'їт'ц'илор л'ї; ф'р'z'ntea та стр'л'з'ч'еа de inocenție, mi îmi z'ichea: min'c'îna е'те стр'п'нъ пе б'з'зеле ачесте! с'з'р'z'area doarme înк'ь пе ф'р'z'ntea ast'ь kandid'ь! ф'їе че ворб'ь а та, р'z'sna ла зр'ек'їле меле, ка о m'z'ik'ь d'z'm-nezefask'ь; mi абеа зпа m'x'p'ia пе б'з'зеле тале, mi ал'та m'z'ng'ia зр'екеа mea!.. ast'z'ї, ач'еа ф'їиц'ь д'л'ч'е mi к'з'рат'ь, s'а st'îns ка зп bis poetik! ast'z'ї, inima mea s'а înkis ла ор'ї че ізб'їре; amor'їz'л т'з'ь, паре к'ь n'а еsistat nič'ї odat'ь!.. dar че р'з'ь ц'ї-am ф'к'к'at pentră ка с'з merit ast'fel de т'р'д'аре?..

Vorb'nd аша m' înecas'z'm în лакр'м'ї.

— Nă; nă se poate!.. am аз'zit mi am v'z'xt р'з'ь... nă к'ч'ї ар ф'ї преа trist, преа кр'д pentră omenire!

Пл'з'ц'еам ка зп коп'їл, mi к'з'z'їș пе пат, зп de' m'ї askuseiș лакр'м'їле mi s'z'spinele меле.

— Ești nebun! îmi zisă ea. Nebun! че л'з'кр'ь z'z'ч'е б'л'н'їал'ь în inima ta, Manoile!

— Zп билет че ц'ї-а skris Aleksandr'ь, mi ал'т'л че i-ai skris т'з л'ї...

— Din ач'еаста mi ма'ї n'z'ц'ın înц'л'ег!.. dar sînt е' р'z'sn'z'etoare de челе че skriș ал'ц'ї? ешт'ї sig'р к'ь билет'л че zic'ї k'am skris е'ș, este adev'rat?.. Apoi ч'їне те înkpeding'az'ь к'ь ач'ел че-а skris билет'їле астеа n'а-voit с'з ф'ак'ь intr'їд'ї?.. Manoile! т'з а'ї inim'ь v'z'p'ь mi nob'їл'ь; dar ешт'ї коп'їл mi lesne krez'top'їș!.. o'z'ndem'ї, ф'р' 'ate г'нд'ї îndest'л-

Ns, ts ns ksnoshī inima mea; ns mlii che amoriš are ea pentrx tine! ns ksnoshī inkx che sint oamenii; biletele achestea ns pot fi scrise de mine, niči de Aleksandrx... rñdemtete bine... adxū aminte! Smrxñdiča te ixbeste: ea poate vra srx pxe rxcealz ĩntre noi... celosia este demnr de opi che ĩntreprindere...

— Smrxñdiča! ax! ns... viada'mi nsn pentrx dñsa!

— Kxçetx bine! çine çī-a dat biletele acheste?

— Ūn feçior.

— Ūn feçior? vezī? de xnde mlii kx achem ns era poronçit... dar eš ns voiesk, akx zñd ne alçii, srx mrx desvinovxdesk eš... çerçeteazx singrx... nsn'atxnçi, lasxmx srxçi snsn kxt te ixbesk!.. ax! Manoile! amar ai ĩnpřstat inima mea kx vorbele tale! ešti çoapte nedrent, Manoile meš! vreī srx azçi xn kxvint inkx de amoriš?... din zioa ĩn kare te-am vxzst, o ĩnçerx meš! o viadç pošx a ĩnçenxt pentrx mine! zilele tpek pline de dçlçeadç mli de feçičire! amī voi ka viada mea srx ns mai aīb sçrxñit, saç srx se stīngx ĩntr'znx din minxtele açele kñd ĩmī zīçi: te ixbesk!.. dar ts ešti krxd... simçii plxçere srx vezī kxrgñd lakrxmīle mele! ešti feçičit kīnd ĩmī sdrovemti inima!.. dar pentrx açeasta ns te pot zrx, sççletxla meš!

Vorvīnd astçeliš, frñntea ei se plekx ne frñntea mea... vxzele noastre se ĩnçlanīrx, lakrxmīle noastre se amestekxrx. Ūitaiš tot.

8. Isnīe.

Feçičire! feçičire! dçlçe sarçente, kxt rx kare sççletxla meš svoarx ĩnsetat! ĩndemert voiš srx sorx din xnde le tale: ts te vxççi, ĩndatx che atinçi de vxza mea!

Xararxla de vie kade, mli ĩn kxðerea lxi atraçe viça dñsx sine.

Astçeliš mli çemeia ĩn kxðerea ei, atraçe omxla kare mli legaxx xpsita de xpsita ei.

Mrxioara m'a trxit ĩn kxðerea sa.

— Singrx ešti kxi vinovatx? mrx vei ĩntreba.

Asçelx:

Īndatx che ešti de la mine, deskiseiš biletxla ei kxt rx Aleksandrx; ĩl alxtrxiš kx skrīsoarea Mrxioarei che mli lxsase ĩnsemñnd rxçele.

Skrīsoarea este tot açeia niçi o deosepire! Bezī dar, kx toate s'aš ĩnçrxvit.

9. Isnīe.

Ūmblx çxgariš ne deaxrx mli ne vxī.

— Çe te feçi? mrx ĩntrebx Zoe astxzi. Toatx lxm̄ea te dorešte, mrxxmīka e tare ĩnçrijit!.. ns e bine che feçi!.. ešti trist, txxxt, vxçeri! mli ns vxçi srx snxī nīmrxxi che ai!.. sokotemti kx nimeni ns meritx ĩnçreðerea?

11. Isnīe.

Ns mai sñnt stxñn niçi ne nekaxxla meš, niçi ne lakrxmīle mele!.. dar lxm̄ea açeasta este xn ĩnçerñ! o Dxm̄nezexla meš, ns mrx lxsā!..

Īçi adxçi aminte: çxgñdxisxm̄ xnei çete sxi dçk natrx sste lei, pentrx ka srx skoatz ne tatlx seš de la ĩnkīsoare?... ei bine! poçi srx mrx mxtxi mli srx mrx vlestxm̄i!.. sñnt xn nebñ, xn vxçģtorīš!.. abia eri mli-am adxs aminte de dñsa.

Eri dar, alerçaiš sxi dçk baniī, temñdñmrx srx ns çie prea trxziš.

Mrx apronii de kasa ei. Ne prisnç açarx, vxz xn vxtrxn kx nxrxla alb mli kx okiī ĩn lakrxmī. Kxteva çemei din sat, staš txxkte ĩnçreçīrxla seš. Ele ĩmī çxkxrx lok.

— Ūnde este Txdora? ĩntrebaīš.

— Txdora?... ĩmī rxsnvxnsx xna din çemei kx lakrxmīle ĩn oki.

Adxnaarea lor, starea vxtrxnçlxi, che mli se

първ а фи tata Todorci, imi detery o tristy
пърере де рѣѣ.

— Iaty taty seŝ imi rŝpnyŝ femcia ne
kare o intrebasyŝ.

— Мошале, znde este fiika ta?

— Че вреѣ кѣ ea? zisŝ ačesta rŝdiknd
kapyŝ.

И adyk niŝte bany kŝ kare sŝ rŝkzmpere
datoria tatyseŝ.

— E prea tprziŝ, rŝpnyŝŝ moŝal.

— Kŝm?... znde e fata?

Ел imi арѣтѣ кѣ мѣна kasa.

— А мѣрит? intrebaiŝ kŝ перѣbdare.

De mŝria, ар фи fost mai bine de ea, dar
dŝmpezeŝ aŝ nŝstrato, pentrŝ ka sŝ mŝ a-
mŝraskŝ ŝi mai mŝt!..

— Че вра sŝ zikŝ aste? sŝpnedi'mi, pen-
trŝ Dzeŝ!

Мошала imi ŝterse okii kŝ mŝnika kŝmŝii,
ŝi'mi zisŝ:

— Kŝnd eram inkis la sŝb-kŝrmpire pen-
trŝ datorie, bŝata fatŝ alerga din kasŝ in
kasŝ sŝ fakŝ bany; dar фѣрѣ ničŝ zn фолос!
kŝчи oamenii din satŝla nostrŝ sŝnt sŝrmani.

Proprietariŝla azzi de zna ka asta, ŝi o
kiemŝ la kŝrte.

— Cine natrŝ sŝte lei sŝ skŝni ne tatŝtŝ!

Atŝnčŝ kopila plŝnse de bŝkŝrie.

— Dar avem sŝ fačem o tokmalŝ, mai zi-
sŝ proprietariŝla.

— Ori че вреѣ rŝpnyŝŝ kopila.

Ла kŝnŝla de inboealŝ че'i sŝsŝŝ ačesta,
fata арѣнкѣ bany ŝi сшŝ plŝngnd.

Sŝb-kŝrmpitorisla zisŝse Todorci kŝ de n'a
adŝče bany in doče zile, арe sŝ mŝ batŝ ŝi
sŝ mŝ trimatŝ in хeарѣ ла Kŝrmpire.

Peste doče zile mŝ skoasŝ cin inkisoape sŝ
mŝ batŝ. Atŝnčŝ Tadora vini cinnd ŝi se а-
рѣнкѣ in брадеде теле.

Nŝla vateci, strigŝ ea, kŝчи in doče чеasŝri
adŝk bany!

Копила фѣчи ка фѣлдерѣла inainte de а апѣка
сѣ'i vorbesk чева. Sŝb-kŝrmpitorisla peste
doče чеasŝri priimind bany, dete poronkŝ sŝ
mŝ sloboadŝ. Eŝ atŝnčŝ porniŝ kŝ kopila
la sat.

Kŝnd intraiŝ in kasŝ, Tadora ера кѣ okii
romii de plŝns.

— Znde аi rŝsit bany? o intrebaiŝ.

Еа nŝ mtica че sŝ'mi rŝsŝndŝ. Treaba
asta nŝ'mi plŝkŝ: niŝte rŝndŝri реле imitpe-
kŝrŝ prin kas. O mŝiere imi sŝsŝŝ mai ne
xpmŝ adevŝrŝla.

Копила, кѣ о zi mai nainte de а mŝ skoate
sŝ mŝ batŝ, ера plŝnŝ de bŝkŝrie; kŝчи zichea
ea, aŝteantŝ zn boierisŝ de omenie sŝ'i adŝkŝ
natrŝ sŝte de lei. Dar dŝnŝ че skŝplŝtŝ soa-
rele, ŝi nŝ se арѣтѣ nimeni, bŝata kopilŝ ŝi
smŝlsŝ пѣрѣла, ŝi plŝnse amar. Atŝnčŝ veni
la dŝnsa о бабѣ xpičioasŝ, ŝi'i zisŝ:

— Mini ор sŝ batŝ ne tatŝtŝ; ел sŝsŝ
ŝi bŝtrŝn... poate sŝ moарѣ in bŝtae... sŝ
in mŝna ta sŝ'l mŝntŝi.... хаide ла boierisŝ
sŝ'ŝi dea natrŝ sŝte de lei.... tokmala о
ŝtii...

Tadora nŝ mtia че sŝ mai fakŝ... činstea
ŝi ера dragŝ... dar kŝm sŝ mŝ lasŝ sŝ mŝ
batŝ?... афѣrisita de бабѣ nŝ-o sŝlŝbi, plŝnŝ
че'i perdy sŝfletŝi!..

Ла аčeste ворбе, zŝkŝŝŝla skoasŝ zn ŝe-
mŝt de dŝpere; apoŝ xpmŝ:

— Kŝnd аfŝaiŝ аčeste perdyisŝ mingele, ŝi
zŝaiŝ toporŝla s'o ŝčŝr. Dar kŝnd оvŝzŝisŝ in
oki imi kŝzŝ фeрѣла din mŝnŝ, kŝ'mi ера dra-
gŝ ka soarele. De znde аi zŝat bany, stri-
gŝisŝ inkŝ odatŝ?

Еа nŝsŝ okii in ŝios ŝi tŝkŝ ka nŝmŝntŝla.

— De znde аi zŝat bany, tikŝloaso! о mai
intrebaiŝ.

Atŝnčŝ kŝzŝ ла ničoarele теле plŝngnd.

Todorŝ! Todorŝ! nŝmai pentrŝ tine rŝmŝ-
sesŝm inkŝ in lŝme, пѣрѣла меѣ алѣ, imi sta

кэ драг пълъ астъзі, къчі нэ ера рсминат... ла хоръ, ла нснтъ, нічі о фатъ нэ ера маі фръмоасъ! оamenii ziceaș възъндсте: ферице де татъ тѣ! Іар еѣ азънд аша, пльнѣам де въкъріе! тэ крештеаі ка зп брад верде дін-пайнтеа касіі меле, ші кълторіі се опреаѣ ка съ приваскъ... кънд авеам вр'ън пьказ, ть інторчеам акасъ, ші ведереа та ть фъчеа съ зїт дсреріле меле, къчі ераі кзратъ ка інѣ-рїі шї'мі ераі драгъ ка лъміна! астъзі ко-пїіі м'ор аръта кэ деѣтъл ші вор зїче: іатъ зп татъ че шї-а вьндст сѣфлетъл фїічеі сале!.. трекъторіі вор околі каса mea de акъм іна-іnte! кънд воі авеа зп пѣсѣ, ведереа та нэ ть ва мїнгїа... о копїял меѣ? фїі влѣс-тъматъ!

Астѣл іі ворвїѣ; дар окїі мї се імплъръ де лакръмі... м'ам къіт... вроїѣ с'о рѣдік... о Дкъмнезеке!.. нэ зїчеа нїмік... нэ ведеа нїмік... невънїсѣ!.. Тъдоръ Тъдоръ! Іар-тъмъ fata mea!

— Чїне ть кеамъ? стрїгъ Тъдора дїн касъ.

Зпеле фемеі се депъртъръ кэ копїі ін браѣе.

Тъдора емі. Фаѣа еі ера галъпъ ші веште-дѣ; окїі стїншї ін пълбере; страеле сѣшїете.

— Чїне ть кеамъ? стрїгъ інкъ одатъ, фь-рѣ съ се зїте ла мїне.

— Еѣ... нэ ть кзшошї?

Нефериѣта фатъ рѣдікъ окїі асшпра mea, възеле еі се інтїсеръ шї се дїстїсеръ; окїі еі стрълчїръ зп мїнст.

— Тэ ть кіемї?... чїне ентї тэ?... нэ те кзноск! че каѣї аїчі?... че маі черї?..

Атълчі фаѣа еі інгълбенї шї маі мхлт.

О мїшкаре первоасъ іі кзпрїнсъ tot корпѣл.

— Стъ! стъ! тэ мї-аї рънїт віаѣа шї лї-нїштеа... воїѣ съ те сзгръм...

Ворвїнд астѣл, се арънкъ кэ фъріе асшпра mea, еѣ ть тръсеїѣ ла о парте.

— А сзврат! зїсѣ ea рїзїнд кэ хохот.

Дзпъ аѣеаста, се інтоарсе ін касъ, шоп-

tind: „тэ крештеаі ка зп брад верде інаїнтеа касеі меле...“

— Чїне, зїсеїѣ вьтрънълї; іатъ патрѣ сзте леї сз'ї інапоїештї пропріетарїълї. Маї чїне алїї патрѣ сзте сз'її кзмпери вої... мїне воїѣ трїmete зп доктор... поате съ о лекзїаскъ.

— Чей патрѣ сзте леї аї пропріетарїълї іі іаѣ, ка съ ръскзмпър чїнсте сїнѣелст меѣ; чей-лалїї, нэ; къчі нэ ам мхлте зїле де траїѣ... де доктор нэ este тревзїнѣ.

— Чїне este пропріетарїл? інтреваїѣ

— D: Александрѣ... ръспзнсѣ о фемее! те воїѣ ръсзсна, кэ сїнѣеле меї!

12. Ізніе:

Зп дешерт амап este ін ініма mea!.. амї вої съ мор!.. нїмік нэ ть чїне не пьмїнт!.. че гъндештї тэ десуре сѣфлет? Омъл е преа неферице аїче јос, ка съ сѣършеаскъ аїче; преа сзс прїн факълїѣїе сале ка съ аїбъ аѣїамї хрсїтъ, ка о рентїлъ!.. ам къте о-датъ мїнсте кънд сѣфлетъл меѣ се імватъ де о дешмердапе череаскъ... Ах! кзм амї вої атзпче, легънат де вісзла де разе ал інімеї, съ нэ ть маї кобор ін коперемїнтъл църъ-нос ін каре сїнт легат!.. дар.. еѣ ръмїїѣ ін-къ ін лъме... віселе дзлчі своаръ, шї реалїтатеа ть привеште рънїнд!..

Лъсаѣїмъ чэл пзїїн а кpede кэ este о алтъ віаѣѣ, а кърїа сенїнътате нїчі зп дар нэ о тзрвъръ! знде мїнчїзна este некзноскзтъ; знде аморїл este несѣършїт... інтре ної съ ръмїїе, чїне поате доведї кэ сѣфлетъл este не-мзрїторїѣ?..

О кърѣїле!.. іатъ інченъзла дсрерїлор ме-ле!.. кзм амї фї воїт съ фїѣ зп мзпчїторїѣ де аѣета че'мї трек віаѣа ін сїмплїѣтате, шї нэ се маї комзпїкъ кэ кзѣетърїле алтора!..

13. Ізніе.

Штїі тэ че вра съ зїкъ віаѣа де фамїліе; ах! драгъл меѣ! фъръ Смъръндїѣа, фъръ Зоe,

amî fi mort!.. ele sint adese pe lângă mine, întrepând toate doringele mele; întripândse de întripărea mea; băcărândse de câte ori zn zimbet pătuit îmi întinereste fața!.. Iz utii, abia sint de doșt-zeci mi znel de ani; cine mă vede îmi dă trei-zeci!..

15. Isnie.

Aice se întimplă, în zmeră, lăcrări kă to-tăi căsdate. Eri eram singur în grădină. Smărândița veni acolo diind în tălă zn bi-let deskis.

— Ce însemnează ruma asta? îmi zise ea. Kăm îmi faci declarații, fără să'mi dai voce? ai zitat tokmala noastră?

— Ce declarații?

— Poate vreți să țărădșemi? ce este asta? îmi dete biletul mi cetii:

„Doamna mea!

Toate aș zn termen în viață, este timu de kând săfăr în țăcere!.. te izbesk mai mult de cât viața!.. Oх! dar pana omenească nă este în stare să descrie simțimentele noastre... ea le profană și învâle flakăra dăm-nezeiaskă a simțimentăli! nă sânt vorbe, nă sânt idei, nă este nimic în lume și în cheriș kare să esprime amorul meu!.. în starea dărepoasă în kare sânt, doșt kă aș pomas pentru inima mea, — să'ți deklar patima asta, saș se mor!.. dakă emi pece la toate a-česte, cel păcin fi ceneroasă... lasăm să kred, să șner, k'a mai pomas pentru mine o zi dăle în viață!..

Știi bine: sânt koi!.. nă'mi zdrobi inima mi viața kă dispreț!

Manoia.

Era timp să pîd mi eș odată! pșnșnșis pîzând dăpă țitirea ačestă bilet. Zn om saș o femeie kare se respertă, nă skrie bilete.

— Kred, Manoile, mi'mi pare bine; dar voiș să diskonțr cine se aukă de as'fel de intriți fără rșt.

— Auteantă îi ziseiș; mi skogind biletul Mărioarei, vărăiș kă skriptăra pe iči pe kole semna. Am aflat, îi mai ziseiș, cine face intrițele astea.

— Cine?

— Oх! nă'ți voiș șzne niči odată.

— Dakă nă este sekretul Diale, nă te si-lesk să'mi șni.

— Nă este sekretul meu, mi niči n'am dat parola să tak.

— Apoi dar ce te oprește?

— Bei să utii? ei bine! skrisoarea asta este plșmăit de Mărioara. İatș însemna-rea asta de pșe, zitate mi la bilet!..

— Ai kăvint îmi zise ea. — Apoi kăz zn rîndșri. — Nă șzne nimțrăi! îmi penetș ea.

Kare este țelul Mărioarei, să fakă ast-fel de intriți? vra să mă goniasă de aichi?

16. Isnie.

Zilele trek; mi dint'șna intr'alta, întripă-rea kîștiră lok în inima mea!

Sânt atit de distrakt, inkăt am zitat să'ți vorbesk de țele ce mi s'aș întimplat în aste doșt trei zile.

Smărândița, (nepreșit pentru kă să'mi fakă plăcere) pșș la kame să merțem la o mănștipe de maici în mănști.

Eram singur.

— Bii la mănștipe? mă întrebș Zoe în-țrînd. İmi arșkăiș okii asșur'ți. — Noroasa ei kosidș era împletită kă boboče de poze. O rokie de amazonă verde și zn gșler alș de batistă, era toatș podoaba ei. În tălă di-nea o plățrie de pae; în țelmală zn bičiș.

— Vreți să mă înșoșemi kalară? alfelăiș mșțșika nă mă lasă să inkalek.

— N'am rșst să văd mănștipea, domnișoarș.

— Eș viș să te rog... dakă nă'ți face plă-țere, nă veni; voiș pșmănea mi eș akasă.

— Văd kă refăzșla meu te kăștș; nă voiș să mă krezi de pșș... viș, domnișoarș!

— Bii?

— Че н'ар фаче чинева pentră zn îndepăr-
tat de dădche!..

N'ауекъ а азѣ квинтеле теле, ши Zoe еши
sărind de въкрѣе ши sârindămi къ ла скаръ
este zn кал іншелат pentră mine.

— Аибѣ грѣѣ de Zoe, имѣ зисъ Smърндѣга
кънд порпѣрѣм. Съ нѣ факъ пѣвѣнѣ, ши съ о
рѣпѣаскъ калѣл.

Zoe абеа се възѣ ін къмп, ши пѣсѣ калѣл
ін галоп; трѣвѣа съ мѣ цѣн de дѣнса дѣнъ
ordinea че'мѣ dasъ Smърндѣга.

Ин tot кърсѣл кълѣторѣе, Мърѣоара інтор-
чеа капѣл кѣтрѣ mine.

— Че are Мърѣоара de се tot зѣтѣ ла Dta,
имѣ зисъ фрѣмоаса mea amazonă.

— Domniшоарѣ, маѣ опрѣнтѣѣ калѣл, къчѣ
нѣ мѣ pot цѣнеа de Dta маѣ мѣл... ш'апоѣ
аѣ меѣ е кам таре ін гѣрѣ ши мѣ'а кам о-
vosit брацѣл.

— Dar Dta de че нѣ ворѣшѣлѣ Мърѣоарѣ?
poate аѣ вре о възѣгалѣ не дѣнса?... de кънд
ам інцѣлес ачеаста, нѣ'мѣ маѣ е драгѣ.

Дѣнъ о оарѣ de кълѣторѣе, аѣнсерѣм ла
порѣле скѣлѣлѣ. Starѣга не еши înainte. In-
трарѣм інтр'о салѣ фоарте крѣатѣ, дар фоарте
simплас мобѣлатѣ. Сърстарѣм тѣна starѣѣе,
апоѣ шежерѣм.

Дѣнъ кѣтева ворѣе не інсемнѣтоаре, Smър-
ндѣга інченѣ къ starѣга о конворѣѣре рѣлѣ-
цѣоасѣ, дѣн каре нѣ інцѣлесѣѣлѣ нимѣк.

Zoe венѣсѣ лѣнгѣ mine. Ea ера фрѣцѣдѣ
ши рѣменѣ ка zn фрѣг. Воѣа сѣ'мѣ ворѣѣас-
къ de каѣ, — ши ворѣеле се інѣкаѣ ін възеле
салѣ; атѣта мѣлѣтѣмѣре абеа сѣ'мѣ ворѣѣаскъ!

— Ia зѣтѣте, имѣ шонтѣ, Мърѣоара че рѣѣ
сѣ зѣтѣ ла mine!

Нѣ възѣ de самѣ!

— Dar нѣ ѣ-ам фѣкѣт нимѣкѣ.

— Че сѣзнѣѣ воѣ аколо ла жреке? не зѣче

D: N: Колѣскѣ.

Zoe рошѣ ка сѣнцѣле.

Доѣъ сѣрорѣ тѣнере, аѣ adăș дѣлчѣадѣ ши
кафеа. Șna дѣн еде, каре нѣреа а фѣ маѣ
mare, абеа нѣмаѣ шесе-sure-зече анѣ; фрѣ-
моасѣ ка озѣнѣ. Чеѣелалѣ de о фрѣмѣсѣдѣ
маѣ mediокрѣ, дар къ окѣл мѣлѣ маѣ фрѣмошѣ
нерѣлѣ, ін каре се інѣка чел че се зѣта ла ea.

Маѣка starѣга не сѣсѣ къ ачѣсте доѣъ сѣ-
рорѣ мѣне аѣ сѣ се кълѣгѣреаскъ, ши не ін-
вѣтѣ сѣ асѣстѣм ла черемонѣе. Ла ачѣсте
ворѣе фѣтеле, каре ста ін пѣцѣоаре аутѣнтѣнд
сѣ ѣа фѣлѣцѣнеле de кафе de не ла ноѣ, skim-
барѣ фѣцѣле; чеа маѣ мѣкѣ еши, ѣар чеа маѣ
mare плѣкъ кѣуѣл ін цѣос, ши скѣпѣ кѣтева
лакрѣме не табле. Еѣ, каре о прѣвѣам, мѣн-
тѣндѣмѣ кафеоа, мѣ скѣлѣѣ сѣ пѣѣѣ фѣлѣ-
цѣанѣл не табла, ши ea атѣнче рѣдѣкъ ла мѣ-
не доѣ окѣ фрѣмошѣ алѣастрѣ каре се скѣлда
ін лакрѣмѣ ка доѣъ вѣорѣле ін роѣа дѣмѣнѣѣлѣ.

Дѣнъ че adășъ toate фѣлѣцѣнеле, тѣнѣра со-
рѣ еши.

Поѣлѣ сѣ'дѣ інкѣнѣшѣ de кътѣ інтрѣстаре s'a
implășt сѣфлѣтѣлѣ меѣ!

Сърманѣ колѣлѣ! тѣ нѣ аѣ fost нѣскѣтѣ сѣ те
vestezѣшѣ ла зѣбра ачѣстеѣ инкѣсорѣ! кънд те-
аѣ нѣскѣт не лѣме, маѣкѣта те лѣгѣна не бра-
цѣле салѣ ши вѣса нѣнтрѣ тѣне кѣуѣна marѣтаѣѣлѣ-
лѣ! ачѣастѣ кѣнѣшѣ се skimѣъ інтр'ѣн възѣ етерн!

Маѣ тѣрѣѣѣ, къте вѣсе фрѣмоасѣ нѣ ін-
гѣта інкѣнѣшѣеа та чеа тѣнѣрѣ! тѣ вѣсаѣ о вѣадѣ
дѣлчѣ ши плѣнѣ de ѣзѣѣре ін сѣнѣл знѣл фамѣ-
лѣ!.. zn соѣд жѣне ши фрѣмос ка вѣселе тале;
palate, diamantѣрѣ!... ах! ѣатѣте астѣзѣл а-
рѣнкатѣ ін мѣлѣкѣл зпор инѣмѣ че нѣмаѣ бат
nentră лѣмеа ачѣаста! соѣдѣ тѣѣ, este крѣчеа
аѣтарѣлѣлѣ; vestmintele'дѣ аспѣте, pasa ta; di-
amantele, лакрѣмѣле тале; palatѣл тѣѣ, vise-
rika!.. zn sșnet trѣst de клѣпote, мѣ трѣзѣ
дѣн ачѣсте meditaѣѣлѣ.

(ва зрѣма)